

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยขอแนะนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
- 2.2 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม
- 2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

นักจิตวิทยาพฤติกรรมศาสตร์ ได้แบ่งพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกเป็น 3 ลักษณะ
ด้วยกัน ได้แก่ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว
ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ผู้วิจัยจะได้นำเสนอตามลำดับดังนี้

2.1.1 พฤติกรรมการกล้าแสดงออก (Assertive Behavior)

1) ความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

ได้มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกไว้ดังนี้

Alberti and Emmons (1978) ให้ความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออก
ว่า เป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถทำในสิ่งที่เขาสนใจ การเรียกร้องที่ปราศจากความกังวลใจ
การแสดงความรู้สึกอย่างตรงไปตรงมาด้วยความสบายใจ หรือกระทำตามสิทธิของตนโดยมีการ
พิจารณาถึงสิทธิของผู้อื่น

Wolpe (1982) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกว่าเป็น
การแสดงออกถึงความรู้สึกต่าง ๆ ที่มีต่อผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม โดยปราศจากความวิตกกังวล
อาจเป็นการแสดงออกถึงความเป็นมิตร ความรักใคร่ชื่นชมยินดีและความรู้สึกอื่น ๆ

นอกจากนี้ ละเอียต ชูประยูร และคณะ (2521) ได้แปลชื่อ "Assertive
Behavior" ว่า "พฤติกรรมการกล้าแสดงออก" และให้ความหมายของคำนี้ว่า "เป็นการแสดงออก

ของความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ของบุคคลตามสิทธิต่อบุคคลอื่น และเป็นการแสดงที่มีเหตุผลและเป็นที่ยอมรับในสังคม พฤติกรรมการกล้าแสดงออกครอบคลุมถึงพฤติกรรมด้านต่าง ๆ เช่น การกล้าแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างไปจากคนอื่น ๆ การกล้าแสดงความคิดเห็นวิพากษ์วิจารณ์ การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องที่ไม่ยุติธรรมหรือไม่มีเหตุผล ตลอดจนการแสดงความชื่นชมยินดีต่อบุคคลอื่น หรือยอมรับว่าตนเองบกพร่องหรือโง่เขลาในบางเรื่อง เป็นต้น

หลุย จาปาเทศ (2533) กล่าวว่า พฤติกรรมการกล้าแสดงออก เป็นลักษณะการแสดงออกที่ไม่ต้องการอำนาจ ไม่ต้องการการบังคับบัญชา ควบคุมพฤติกรรมของคู่สนทนา แต่ตรงข้ามเป็นการพัฒนาตนเองให้เกิดความเชื่อมั่นที่ถูกต้อง เป็นที่นับถือของผู้อื่น และสังคมยอมรับ

พรรณราย ทวีปประภา (2526) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกไว้ว่า เป็นความสามารถในการแสดงออกถึงความรู้สึกต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความรู้สึกทางบวกหรือทางลบตามสิทธิส่วนบุคคลในลักษณะที่ถูกต้องเหมาะสม และเมื่อบุคคลใดแสดงพฤติกรรมตามความรู้สึกของตนเองแล้วจะเกิดความรู้สึกเข้มแข็ง และมั่นใจในตัวเองมากขึ้น

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536) ได้สรุปความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกว่าเป็นความสามารถที่จะเสนอหรือแสดงออกของบุคคลได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่และสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้โดยวิธีการทางบวกโดยปราศจากความวิตกกังวล

จากความหมายของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมของบุคคลแสดงออกในทางบวกหรือลบเพื่อจะรักษาสีทธิของตนเองทั้งในด้านความรู้สึกนึกคิด อารมณ์ ตลอดจนการกระทำต่าง ๆ โดยเมื่อแสดงพฤติกรรมออกไปแล้วไม่เกิดความวิตกกังวลหรือความลำบากใจ และเป็นพฤติกรรมที่สังคมยอมรับ ประการสำคัญคือต้องไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และเป็นพฤติกรรมที่สามารถพัฒนาตนเองและบุคลิกภาพในทางบวก

2.1.2 ทฤษฎีพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

Kelley (1979 อ้างถึงใน วิไล ไชยปรภณ์, 2532) กล่าวถึงพฤติกรรมการกล้าแสดงออกว่าเป็นทฤษฎีตอบสนองทางพฤติกรรมศาสตร์แบบหนึ่งที่น่าสนใจมากโดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้ผู้ที่มีความประสงค์จะปรับพฤติกรรมของเขา อาจเรียกได้ว่า เป็นทฤษฎีการป้องกันสิทธิคือ เป็นการแสดงสิทธิอันพึงมีพึงได้รับของตนเอง โดยที่ไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวล่วงสิทธิของผู้อื่น

ลักษณะที่สำคัญของทฤษฎีการกล้าแสดงออกหรือทฤษฎีการป้องกันเลิทธิ ประกอบด้วย

1) ปรัชญาที่แฝงอยู่ภายในทฤษฎีการกล้าแสดงออกในสถานการณ์ทางสังคมหลาย ๆ

ด้านเป็นการสอนให้คนกล้าแสดงออก

2) พฤติกรรมการตอบสนองในสถานการณ์ต่าง ๆ อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ

คือ พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ซึ่งได้แสดงลักษณะของพฤติกรรมความรู้สึกของผู้แสดงพฤติกรรมในตารางการเปรียบเทียบข้างท้ายนี้

ตารางที่ 2.1.2 เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ตัวแปร	พฤติกรรมก้าวร้าว	พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
ลักษณะของพฤติกรรม	มีอารมณ์ไม่เหมาะสมแสดงออกมาตรง ๆ ทำให้ผู้อื่นเสียหาย กล้าแสดงความรู้สึก	มีอารมณ์ที่เหมาะสมแน่นอน จริงใจ ถูกต้อง เชื่อมั่นในตนเอง กล้าที่จะทำ	มีอารมณ์ไม่เหมาะสม ซ่อนเร้น ปิดบังปฏิเสธตนเอง มีการไตร่ตรอง
ความรู้สึกของผู้แสดงพฤติกรรม	ชอบการตรงไปตรงมา ค่อนข้างมาก เหยียดหยามเป็นบางครั้งและอาจจะรู้สึกผิดในเวลาต่อมา	มีความรู้สึกเชื่อมั่น ยอมรับนับถือตนเองทั้งในเวลาและเวลาต่อมา	ร้อนใจในขณะนั้นและอาจจะโกรธในเวลาต่อมา
ความรู้สึกของบุคคลอื่น ๆ ที่เกิดจากการสื่อสารสัมพันธ์ด้วย	รู้สึกเจ็บปวด ถูกทำร้ายจิตใจ ทำให้เสียหน้า เสียศักดิ์ศรี	รู้สึกเห็นคุณค่าที่ได้รับการยอมรับและอยากสนทนาด้วย	รู้สึกผิด ก้าวร้าวหรือความรู้สึกเด่นกว่าเหนือกว่า
ความรู้สึกของผู้คนที่ติดต่อตัวผู้แสดงพฤติกรรม	รู้สึกโกรธ หาทองแก้แค้น ถ้ามีโอกาส	รู้สึกว่าเป็นผู้นำศรัทธา ทำให้เกิดการยอมรับนับถือ	รู้สึกน่าสงสาร ยั่วโทษ น่าเบื่อหน่าย เกิดความโกรธ

3) พฤติกรรมตอบสนองทั้ง 3 แบบ ดังกล่าวนั้นสามารถสังเกตได้จาก

3.1 การแสดงออกทางอารมณ์ (emotion) เช่น โกรธ เสียใจ ดีใจ

น้อยใจ

3.2 การแสดงกริยา ท่าทาง ที่ไม่ใช่คำพูด (nonverbal behavior)

เช่น การพยักหน้า กวักมือ โบกมือ

3.3 การใช้ภาษาพูด (verbal language) เช่น สวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ

4) โครงสร้างหรือหน้าที่ที่แตกต่างกันระหว่างพฤติกรรม 3 แบบ

5) องค์ประกอบของสถานการณ์ป้องกันสิทธิหรือการกล้าแสดงออก

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปว่า ทฤษฎีกล้าแสดงออกเสนอรูปแบบสำหรับบุคคลผู้ที่ปรารถนาจะยืนหยัดต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเองโดยไม่ไปก้าวร้าวสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น เป็นแบบที่สามารถนำไปใช้ในสถานการณ์ทุกแบบทั้งเรื่องเกี่ยวกับส่วนตัว อาชีพและสังคม

2.1.3 ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

Alberti and Emmons (1978) ได้เปรียบเทียบในแง่การแสดงความรู้สึกและผลของการกระทำของบุคคลที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกไว้ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความรู้สึกและผลของการกระทำระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
<u>ในฐานะเป็นผู้กระทำ</u>	<u>ในฐานะเป็นผู้กระทำ</u>
1) ส่งเสริมตนเอง	1) ปฏิเสธตนเอง ไม่กล้าทำ
2) มีการแสดงออก มีความรู้สึกที่ดีเกี่ยวกับตนเอง	2) เก็บกด ไม่สบายใจ กังวลใจ
3) เป็นผู้กำหนดสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง	3) ผู้อื่นกำหนดสิ่งต่าง ๆ ได้
4) อาจประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา	4) ไม่ประสบความสำเร็จในสิ่งที่ตนปรารถนา

ตารางที่ 2.1.3 เปรียบเทียบความรู้สึกและผลของการกระทำระหว่างพฤติกรรมกล้าแสดงออก
กับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (ต่อ)

พฤติกรรมกล้าแสดงออก	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
<u>ในฐานะเป็นผู้กระทำตาม</u>	<u>ในฐานะเป็นผู้กระทำตาม</u>
1) ส่งเสริมตนเอง 2) มีการแสดงออก 3) อาจประสบความสำเร็จในสิ่งที่ บรรารณา	1) รู้สึกมีความผิดหรือรู้สึกโกรธ 2) ไม่พอใจผู้กระทำ 3) ผู้กระทำได้รับผลสำเร็จในสิ่งที่ บรรารณาโดยที่ไม่ได้รับความเดือดร้อน

ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536) กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีอยู่ด้วยกันหลาย
ลักษณะ ความเหมาะสมในการแสดงออกแต่ละลักษณะนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ที่บุคคลนั้นเผชิญอยู่
และได้แบ่งลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็น 6 ลักษณะด้วยกันคือ

1. การแสดงออกขั้นพื้นฐาน (Basic Assertion) เป็นการแสดงออกเพื่อรักษาสีทิ
ตลอดจนความเชื่อ ความรู้สึกและความคิดเห็นของตนเอง โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยทักษะทางสังคม
อื่น ๆ เช่น ความเข้าอกเข้าใจ การเผชิญหน้า การชักจูง เป็นต้น

2. การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะเข้าอกเข้าใจ (Empathic Assertion)
เป็นพฤติกรรมที่บุคคลต้องการแสดงให้ผู้อื่นที่เกี่ยวข้องรับรู้ตนเองเข้าใจสถานการณ์ ความรู้สึก
ความต้องการ ความเชื่อ ฯลฯ ของตนมากกว่าที่จะแสดงความต้องการหรือความรู้สึกออกมาเพียง
ธรรมดาเท่านั้น ดังนั้นการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะเข้าอกเข้าใจ จึงประกอบด้วย
ประโยค 2 ส่วนคือ ส่วนแรกบุคคลแสดงการยอมรับเข้าใจผู้อื่นถึงสถานการณ์นั้นแล้วจึงตามมาด้วย
ส่วนที่สองคือ การยืนยันสิทธิของตนเอง อย่างไรก็ตามการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะ
เข้าอกเข้าใจ จะช่วยให้ผู้พูดใช้เวลาชั่วคราว พยายามเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นก่อนที่จะแสดง
พฤติกรรมออกมา ลักษณะเช่นนี้อาจช่วยลดพฤติกรรมก้าวร้าวที่เกินควรของผู้พูดเมื่อเกิดอารมณ์
ฉุนเฉียวลงได้

3. การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะของการเพิ่มระดับ (Escalation Assertion) ในการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้น ควรจะแสดงออกในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความรู้สึกหรืออารมณ์ทางลบให้น้อยที่สุด ในขณะที่เดียวกันก็ให้ได้ผลตามที่ต้องการ แต่ถ้าแสดงออกในลักษณะดังกล่าวแล้วยังคงถูกละเมิดสิทธิส่วนบุคคลอยู่ ผู้ที่ถูกละเมิดจึงควรจะค่อย ๆ เพิ่มระดับของความเข้มของพฤติกรรมกล้าแสดงออกขึ้นไป หรืออาจจะใช้การเน้นความมั่นคงของการพูดของตนเองก็ได้โดยไม่จำเป็นต้องเพิ่มระดับของพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม แต่ไม่ใช่ความก้าวร้าว

4. การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะการเผชิญหน้า (Confrontive Assertion) เป็นการแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่ใช้เมื่อเห็นว่าคำพูดและการกระทำของบุคคลนั้นไม่ไปด้วยกัน ลักษณะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกลักษณะนี้จะบอกอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนว่าอะไรที่บุคคลได้พูดว่าจะทำ และอะไรที่บุคคลนั้นได้กระทำไปจริง ๆ และหลังจากนั้นจะบอกถึงสิ่งที่ต้องการ การแสดงออกนี้จะเป็นการพูดไปตามความจริงที่เกิดขึ้น โดยไม่มีการตีความหรือประเมินค่าใด ๆ ทั้งสิ้น

5. การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในลักษณะของการใช้รูปแบบ I-Language (I-Language Assertion) มีประโยชน์อย่างมากต่อการแสดงออกถึงความรู้สึกทางลบ ไม่ว่าความรู้สึกนั้นเกิดจากการที่ผู้อื่นขัดแย้งค่านิยมและความคาดหวังของตนเองให้กับเขา การแสดงออกในลักษณะดังกล่าวประกอบด้วยประโยค 4 ประโยค คือ

- 1) ประโยคที่บอกถึงเหตุที่เกิดขึ้น
- 2) ประโยคที่บอกถึงผลที่เกิดขึ้น
- 3) ประโยคที่บอกถึงความรู้สึก
- 4) ประโยคที่บอกถึงสิ่งที่อยากให้เกิดขึ้น

6. การแสดงพฤติกรรมกล้าแสดงออกและการชักจูง (Assertion and Persuasion) เป็นการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ในการประชุมหรือในกลุ่มเพื่อให้เป็นที่ยอมรับ โดยไม่แสดงความก้าวร้าวออกมา ซึ่งวิธีการที่จะเสนอความคิดเห็นให้ได้ผลนั้น จะต้องพิจารณาทั้งเวลาและลักษณะของประโยคที่พูด ต้องแสดงถึงความพอใจของผู้พูด

นอกจากนี้ Fensterheim and Baer (1975) ได้จำแนกลักษณะของผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่ามี 4 ลักษณะคือ

- 1) เป็นผู้มีอิสระในการเปิดเผยตนเองทั้งคำพูด และการกระทำ ซึ่งบ่งชี้ถึงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนเอง โดยไม่กระทบถึงบุคคลอื่น
- 2) เป็นผู้มีความสามารถติดต่อกับคนทุกระดับอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา จริงใจและเหมาะสม
- 3) เป็นผู้ที่กระทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของตนเอง และแสวงหาประโยชน์ในตนเอง ไม่เฉื่อยชา ไม่รอให้ใครช่วย
- 4) เป็นบุคคลซึ่งกระทำในสิ่งที่ตนเชื่อว่าดีและถูกต้องแต่ก็ยอมรับข้อผิดพลาดและข้อจำกัดของตนเอง

ส่วน Smaby and Tamminan (1976) ได้แบ่งพฤติกรรมการกล้าแสดงออก เป็น

3 ระดับคือ

- 1) พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเพียงเล็กน้อย (Minimally Assertive) เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้จากคำพูดและการแสดงออกว่า มีลักษณะไม่ยอมทำตามผู้คอยเอาเปรียบแต่ขณะเดียวกันก็ไม่ใช่แบบก้าวร้าว รู้ว่าตนเองรู้สึกอย่างไรในระดับนี้ มักจะใช้คำพูดว่า ...อ้อ ...ดี...แต่ เพื่อโต้ตอบฝ่ายตรงข้าม
- 2) พฤติกรรมการกล้าแสดงออกด้วยความมั่นใจ (Confident Assertive) เป็นพฤติกรรมที่สามารถสังเกตได้จากน้ำเสียงที่หนักแน่น เชื่อมั่น ได้ตอบโต้รวดเร็ว รู้จักที่จะใช้คำพูดที่ตรงกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นโดยปราศจากการเหน็บแนม แกะแ่นฝ่ายตรงข้าม และพูดด้วยเหตุผล
- 3) พฤติกรรมการกล้าแสดงออกร่วม (Mutually Assertive) มีลักษณะที่สามารถฟังและตอบฝ่ายตรงข้ามได้อย่างเข้าใจ รวมทั้งรู้ว่าฝ่ายตรงข้ามมีความรู้สึกอย่างไร นอกจากนั้นสามารถจะเผชิญหน้า (confront) กับฝ่ายตรงข้ามที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น โกรธโดยไม่มีสาเหตุ หรือขาดความรับผิดชอบ

Salter (1976 อ้างถึงใน พรพรรณราย, 2524) ผู้นำในเรื่องพฤติกรรมการกล้าแสดงออก ได้สรุปถึงบุคคลผู้ที่มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกจะสามารถแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1. การพูดแสดงความรู้สึก (Use Feeling-Talk) สามารถแสดงออกซึ่งความชอบและความสนใจของตนได้อย่างชัดเจนและไม่ชัดเจน มากกว่าที่จะพูดอะไรออกมาอย่างกลาง ๆ เช่น สามารถที่จะพูดได้ว่า "ฉันชอบแกงขามนี้" หรือ "ฉันชอบเสื้อตัวนี้ของคุณจัง" แทนที่จะพูด

เป็นกลาง ๆ ว่า "แกงขามนี้อร่อยดี" สามารถที่จะใช้คำว่า "ฉันคิดว่า" หรือ "ฉันรู้สึก" ได้ในเวลาที่เหมาะสม

2. การพูดเกี่ยวกับตัวเอง (Talk About Yourself) ถ้าทำอะไรสักอย่างที่มีคุณค่าและน่าสนใจก็สามารถที่จะเล่าให้เพื่อน ๆ ทราบได้ จะไม่ผูกขาดการสนทนาหรือคุยไม่โอ้อวดแต่จะสามารถเล่าถึงความสำเร็จของตนเองเมื่อถึงเวลาอันสมควร

3. การพูดทักทายปราศรัย (Make Greeting Talk) สามารถแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการรู้จักได้มากขึ้น ยิ้มแย้มแจ่มใส และแสดงความยินดีต่อบุคคลที่ได้พบ สามารถพูดได้ว่า "สวัสดีค่ะ ดิฉันที่ได้พบคุณอีก" มากกว่าที่จะกล่าวคำว่า "สวัสดีค่ะ" แต่เพียงอย่างเดียว หรือเพียงก้มศีรษะให้เฉย ๆ หรือทำท่าเอียงอาย

4. การยอมรับคำชมเชย (Accept Compliment) สามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างจริงจัง แทนที่จะแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างตรงข้าม เช่น เมื่อมีคนมาว่า "เสื้อของคุณตัวนี้สวย" ก็สามารถที่จะกล่าวตอบได้ได้ว่า "ขอบคุณค่ะ ดิฉันชอบมันเหมือนกัน" แทนที่จะพูดว่า "ตายล่ะ เสื้อตัวนี้หรือจะสวย" หรือว่า "อ้อ มันเก่าแล้วล่ะค่ะ" การยอมรับคำชมเชยเป็นการให้รางวัลแก่ผู้กล่าวชมเชยแทนที่จะเป็นการลงโทษเขา

5. การแสดงความไม่เห็นด้วยแต่เพียงเล็กน้อย (Disagree Mildly) เมื่อมีความไม่เห็นด้วยกับบางคนที่ไม่ทำเป็นเสแสร้งว่าเห็นด้วยกับบุคคลนั้น เพียงเพื่อจะรักษาความสงบหรือเอาใจ แต่สามารถแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยแต่พอประมาณด้วยกิริยาอาการบางประการ เช่น มองไปทางอื่น หรืออาจเปลี่ยนเรื่องสนทนา

6. การแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม (Use Appropriate Facial Talk) การแสดงออกทางสีหน้า และน้ำเสียงที่พูดออกมา ควรจะแสดง ความหมายที่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง สามารถสบสายตาคู่สนทนาได้ในขณะที่กำลังสนทนากับเขา

7. การขอให้แสดงความกระจ่างแจ้ง (Ask For Clarification) ถ้าได้รับคำแนะนำคำสั่งสอนหรือคำอธิบายที่บิดเบือนหรือไม่กระจ่าง สามารถขอร้องให้บุคคลนั้นอธิบายใหม่อีกครั้งหนึ่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้นได้ แทนที่จะบอกไปด้วยความรู้สึกสับสน ไม่เข้าใจ สามารถที่จะพูดได้ว่า "ดิฉันยังไม่เข้าใจคำอธิบายของคุณเลยค่ะ คุณจะกรุณาพูดใหม่อีกครั้งได้ไหมค่ะ"

8. การถามเหตุผล (Ask Why) ถ้าได้รับการขอร้องให้ทำสิ่งที่เห็นว่าไม่มีเหตุผลอันสมควรก็สามารถที่จะถามคำถามว่า "ทำไมถึงต้องการให้ฉันทำสิ่งนั้นล่ะคะ" โดยใช้ น้ำเสียงสุภาพและไม่ทำหน้าบึ้งตึง แต่ก็ไม่จำเป็นต้องยอม

9. การกล่าววาจาเพื่อรักษาสีทธิ (Speak Up For Your Rights) จะไม่ปล่อยให้ใครเอาไรต์เอาเปรียบเมื่อมีความรู้สึกว่าคุณเอาเปรียบ สามารถที่จะกล่าวคำปฏิเสธได้โดยที่ไม่รู้สึกผิด สามารถที่จะแสดงสิทธิอันชอบธรรมและขอเรียกร้องให้บุคคลอื่นแสดงต่อตนเองด้วยความยุติธรรม สามารถพูดได้ว่า "ฉันจะมาเข้าคิวก่อน" หรือ "ขอโทษค่ะคุณต้องไปแล้วล่ะค่ะ เพราะฉันมีนัดกับคนอื่น" หรือ "กรุณาหรีววิทยุลงหน่อยได้ไหมคะ" สามารถแสดงความขบข้องใจหรือร้องทุกข์ได้อย่างหนักแน่น โดยที่ไม่ต้องทำลายสถานการณ์

10. การแสดงการยืนกราน (Be Persistent) เมื่อมีเรื่องข้องใจในเรื่องที่มีเหตุผลสมควรสามารถที่จะดำเนินการร้องทุกข์ได้จนกว่าจะประสบความสำเร็จถึงแม้ว่าจะมีผู้ใดมาทัดทานหรือขัดขวางก็จะต้องไม่ล้มเลิกความตั้งใจ

11. หลีกเลี้ยงที่จะแสดงเหตุผลในทุก ๆ ความเห็น (Avoid Justifying Every Opinion) ในการอภิปรายหรือเจรจากับบุคคลใดก็ตาม ถ้ามีใครตอบโต้แย้งตลอดเวลา และคอยถามคำถามว่า "ทำไม" สามารถที่จะยุติคำถามเหล่านั้นได้ โดยการปฏิเสธที่จะพูดไปอย่างเจียบ ๆ ว่า "ฉันมีความรู้สึกเช่นนี้จะค่ะ ฉันไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุผลในทุก ๆ สิ่งที่คุณพูด ถ้าคุณคิดว่าการแสดงเหตุผลมีความสำคัญต่อคุณมาก คุณอาจจะลองหาเหตุผลดูก็ได้ว่า ทำไมคุณจึงไม่เห็นด้วยกับฉันไปเสียทั้งหมด"

12. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น (Express Active Disagreement) เมื่อมีความเห็นตรงข้ามกับผู้อื่น และมีความแน่ใจในสิ่งที่คิดเห็นนั้น ก็สามารถที่จะแสดงความไม่เห็นด้วย โดยพูดว่า "ฉันมีความเห็นต่างออกไป ความเห็นของฉันว่า..."

2.1.4 พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Nonassertive Behavior)

จากการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดด้านพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกของนักจิตวิทยา ได้รวบรวมไว้ดังต่อไปนี้

Lazarus (1975) กล่าวว่า พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก เป็นการแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เป็นการที่บุคคลไม่สามารถรักษาสีทธิของตนไว้ได้ เป็นคนที่ปราศจากเสรีภาพทางอารมณ์ จะมีความรู้สึกอึดอัด หวาดหวั่น และในที่สุดถ้าเกิดความต้องการเสรีภาพอย่างมาก บุคคลนั้น อาจแสดงพฤติกรรมออกมาในทางที่รุนแรง

นอกจากนี้ รังสรรค์ เฟิงนุ (2523) ให้ความหมายของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกว่า เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกมาซึ่งบ่งถึงความวิตกกังวลที่ไม่สามารถทำสิ่งต่อไป

- 1) การแสดงความรู้สึกทางบวกต่อผู้อื่น
- 2) การคิดริเริ่มในสิ่งต่าง ๆ และติดต่อกับบุคคลในสังคม
- 3) การกล้าแสดงออกในเหตุการณ์ที่ควรรับสิทธิ
- 4) การยอมรับคำวิพากษ์วิจารณ์
- 5) การแสดงความคิดเห็นส่วนตัวในการวิพากษ์วิจารณ์
- 6) การปฏิเสธที่จะทำตามคำขอร้องผู้อื่น
- 7) การแสดงความโกรธหรือไม่พอใจ

ส่วน ลักษณะ ธรรมโพโรจน์ (2524) กล่าวว่า พฤติกรรมการไม่กล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่บุคคลมีความยากลำบากในการแสดงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์รวมถึงความคิดเห็นต่าง ๆ ของตน โดยเมื่อเกิดปัญหาย่างยากใจแล้วมักจะแยกตัวเองจากเหตุการณ์และสิ่งแวดล้อม มีความในมึนเอียงที่จะอยู่ในโลกของความฝัน

จากลักษณะของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกที่กล่าวถึงมานี้พอจะสรุปได้ว่าเป็นพฤติกรรมที่บุคคลไม่สามารถแสดงความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองออกมา เพราะมีความกลัวหรือวิตกกังวล ไม่สามารถที่จะยืนยันหยั่งในสิทธิเสรีภาพของตนเองได้ และหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับตนเองเสมอ

2.1.5 ลักษณะของบุคคลที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

บุคคลที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกนั้นสามารถรวบรวมได้ดังต่อไปนี้

Fensterheim and Baer (1975) ได้จำแนกลักษณะผู้ไม่กล้าแสดงออกหรือผู้มีปัญหาในการแสดงออกดังนี้

1. ขี้อาย ขลาดกลัว ยอมตนให้ขึ้นกับคนอื่น ไม่กล้าพูดแสดงความคิดเห็น เป็นคนเฉื่อยชาในทุกสถานการณ์ และเมื่อมีผู้ทำให้ตนเดือดร้อนก็มักจะเป็นผู้แสดงความเสียใจหรือขอโทษเสียเอง
2. มีปัญหาในการติดต่อกับผู้อื่น โดยขาดคุณลักษณะของความเปิดเผย ตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ และเหมาะสมกับบุคคล เวลา และสถานที่
3. กล้าแสดงออกครั้ง ๆ กลาง ๆ คือ กล้าแสดงออกในสิ่งหนึ่งแต่ไม่กล้าแสดงออกในสิ่งหนึ่ง ไม่มีความสม่ำเสมอในการกล้าแสดงออก
4. มีพฤติกรรมบกพร่อง เช่น ไม่กล้าสบตาคนอื่นในขณะสนทนากัน พูดน้อย ไม่กล้ายื่นข้อเสนอ หรือเริ่มต้นสนทนา

5. ถูกสกัดกั้นด้วยเหตุผลเฉพาะบางอย่างที่ตนรู้ว่า ตนควรทำอะไรและมีความสามารถในการทำสิ่งนั้นด้วย แต่เนื่องจากความกลัวบางอย่างมายั้ยังไม่ให้ทำสิ่งนั้น เช่น กลัวถูกทำโทษ กลัวความโกรธ กลัวถูกวิพากษ์วิจารณ์ เป็นต้น

6. เป็นบุคคลซึ่งมีนิสัยไม่สามารถแก้ปัญหาของตนเอง คือ รู้ว่าตนเองไม่ชอบสิ่งใดแต่ก็ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ตนไม่ปรารถนาได้

นอกจากนี้ Alberti and Emmons (1978) ได้แบ่งพฤติกรรมการณ์ไม่กล้าแสดงออกเป็น

2 ลักษณะ คือ

1. ความไม่กล้าแสดงออกโดยทั่ว ๆ ไป (Generalize Non-Assertiveness)

หมายถึง ความไม่กล้าแสดงออกเนื่องจากการที่บุคคลนั้นมีความอายและความขลาดกลัวอยู่เป็นนิสัยประจำตัว หรือเป็นคนมีลักษณะสงบเสงี่ยม บุคคลประเภทนี้จะไม่สามารถรักษาลิทธิของตนเองหรือกล้าแสดงออกตามความรู้สึกที่แท้จริงของตนเองได้ในเกือบทุกสถานที่ ไม่กล้าปฏิเสธ มีความรู้สึกในคุณค่าของตัวเองต่ำ

2. ไม่กล้าแสดงออกตามสถานการณ์ (Situational Non-Assertiveness) เป็นลักษณะบุคคลที่มีพฤติกรรมเหมาะสมอยู่แล้ว แต่มีสถานการณ์เฉพาะอย่างมาทำให้เกิดความวิตกกังวล ทำให้ไม่กล้าแสดงออก ถ้าได้รับการฝึก การแนะนำและให้การปรึกษาถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกแล้วจะทำให้เขามีชีวิตที่เป็นสุขมากขึ้น

2.1.6 สาเหตุของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

จากการศึกษาค้นคว้าสาเหตุของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก สามารถสรุปได้ดังนี้

Fensterheim and Baer (1975) กล่าวว่า บุคคลที่มีอิทธิพลต่อชีวิตของเด็ก เช่น พ่อแม่ ครู ญาติ และบุคคลใกล้ชิดอื่น ๆ เป็นตัวการทำให้เด็กเติบโตขึ้นเป็นคนไม่กล้าแสดงออก โดยการห้ามทำ ห้ามพูด ตามลัทธิที่เขามีอยู่ รวมทั้งการลงโทษด้วย ทำให้เด็กโยงความสัมพันธ์ระหว่างความเจ็บปวดและการกล้าแสดงออก เกิดความคิดว่า การเป็นคนดี คือคนที่ไม่กล้าแสดงตัว ส่วนการแสดงความต้องการที่แท้จริงของตนเองเป็นสิ่งชั่วร้าย เป็นความก้าวร้าว นอกจากนี้ยังเน้นว่าการที่บุคคลไม่สามารถเป็นตัวของตัวเองได้เนื่องจากสาเหตุดังนี้

- 1) ไม่เคยเรียนรู้ทักษะในการเปลี่ยนแปลงตนเอง
- 2) เป็นคนเฉื่อยชา
- 3) จิตใจไม่เข้มแข็ง

ส่วน Flanders (1976) กล่าวว่า สาเหตุของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกคือ

1) ไม่เคยเรียนรู้ว่าเมื่อใดที่อยู่ในสังคมและต้องมีสัมพันธภาพกับคนอื่น ต้องปฏิบัติตัวอย่างไร จึงจะเหมาะสม

2) เกิดจากความวิตกกังวล

นอกจากนี้ นักจิตวิทยาและนักพฤติกรรมบำบัด เชื่อกันว่าบุคคลจะมีบุคลิกภาพกล้าหรือไม่กล้าแสดงออกนั้น ส่วนใหญ่เกิดจากการเรียนรู้ เป็นรูปแบบของพฤติกรรมตอบสนองที่ถูกวางเงื่อนไข และเป็นประสบการณ์ที่สะสมมาจากอดีต (Wolpe, 1982) จึงอาจกล่าวได้ว่า บุคคลที่ไม่กล้าแสดงออกเพราะเกิดจาก กรรมพันธุ์ที่เป็นเนื้อแท้ของบุคคลนั้นหรือประสบการณ์ที่ได้รับมาในระหว่างมีการพัฒนาทางจิตใจตั้งแต่วัยเด็ก (หลุย จำปาเทศ, 2533)

กล่าวโดยสรุปแล้ว ลักษณะของพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกเป็นการกระทำที่ปิดบังตนเอง แสดงความรู้สึก นึกคิดออกไปไม่เต็มที่ ทำให้เกิดปัญหาในการติดต่อกันระหว่างบุคคล และเกิดปัญหาคับกับตนเอง โดยพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกนี้มีสาเหตุมาจากการวิตกกังวล การขาดประสบการณ์ รวมถึงทางด้านการเรียนรู้ของบุคคลนั้น ซึ่งถ้าบุคคลเกิดการไม่กล้าแสดงออกอย่างนี้ไปตลอดก็จะทำให้ไม่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

2.1.7 พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior)

พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggressive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการเรียกร้องสิทธิแห่งตน โดยไม่สนใจว่าจะไปก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่นหรือไม่ ซึ่งการแสดงออกจะมีลักษณะของการข่มขู่ บีบบังคับ เรียกร้อง หรือลักษณะของการแสดงออกที่รุนแรง (Lang and Jakubowski, 1976)

Bach (1970 อ้างถึงใน วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี, 2523) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1) Hostility-Type Aggression (H-Type) เป็นลักษณะการก้าวร้าวที่แสดงความโกรธออกมาอันเนื่องมาจากเกิดความคับข้องใจ (Frustration) ในการแก้ปัญหา และมีเจตนาที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งได้รับอันตราย บาดเจ็บ หรือได้รับการหมิ่นประมาท

2) Impact-Type Aggression (I-Type) เป็นลักษณะการแสดงออกถึงความต้องการที่แท้จริงเพื่อที่จะให้อีกฝ่ายหนึ่งได้มีการปรับปรุงพฤติกรรมของเขา แต่ก็นับว่าทำให้

มีผลกระทบกระเทือนต่อสัมพันธภาพที่เคยมีต่อกัน ทั้ง ๆ ที่วัตถุประสงค์จริง ๆ แล้วไม่ต้องการที่จะทำลายหรือทำร้ายผู้อื่น

Alberti and Emmons (1986) ได้แบ่งพฤติกรรมก้าวร้าวออกเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้คือ

1) ความก้าวร้าวโดยทั่ว ๆ ไป (Generalized Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลแสดงความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในทุกสถานการณ์ อันเนื่องมาจากบุคคลเหล่านั้นมีความมั่นใจในตนเองมากเกินไป มักจะพูดออกคำสั่ง ถูกความคิดของผู้อื่น บุคคลเหล่านั้นมักเกิดความขัดแย้งกับกลุ่มเสมอ ทำให้มีเพื่อนน้อย แม้ว่าบุคคลเหล่านั้นต้องการความรัก และการยอมรับจากผู้อื่นมาก แต่ก็ไม่รู้ว่าจะทำอย่างไร เพื่อที่จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมได้

2) ความก้าวร้าวตามสถานการณ์ (Situationally Aggressiveness) หมายถึง ลักษณะที่บุคคลมีความก้าวร้าวต่อผู้อื่นในบางสถานการณ์ และอยากจะปรับปรุงใหม่ เพราะผู้อื่นได้เสนอแนะไว้

นอกจากนี้ สมโนชน เอี่ยมสุภชาติ (2536) กล่าวว่าพฤติกรรมก้าวร้าวแสดงออกได้ 2 ทางคือ

1) การก้าวร้าวทางตรง (Directed Aggression) เป็นการแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบุคคลหรือสิ่งที่เป็นเหตุก่อให้เกิดความคับข้องใจโดยตรง เช่น การพูดจา ข่มขู่ การรื้อชก หรือพูดจาถูกเหยียบหยาม การแกว่งหมัดไปมา เป็นต้น

2) การก้าวร้าวทางอ้อม (Displaced Aggression) ในบางครั้งคนเราไม่สามารถแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรงได้ จึงต้องหันไปแสดงการก้าวร้าวทางอ้อมแทน เช่น การพูดจาเสียดลี หรือการพูดนินทาให้ร้าย เป็นต้น

กล่าวโดยสรุปแล้ว พฤติกรรมก้าวร้าวเป็นการตอบสนองความคับข้องใจ เป็นการระบายอารมณ์ถึงขีดขีด ช่วยปลดปล่อยความรู้สึกโกรธ กลัวและความวิตกกังวลต่าง ๆ ที่ไม่ดีให้ถ่ายมาจากอารมณ์จิตใจ จึงเป็นรูปแบบของพฤติกรรมระหว่างบุคคล โดยที่บุคคลจะมีการยืนยันถึงสิทธิของตน แต่เพิกเฉยต่อสิทธิของบุคคลอื่น พฤติกรรมการแสดงออกแบบก้าวร้าวนี้จะเป็นการลบหลู่ทำให้บุคคลอื่นรู้สึกด้อยค่าลง มากกว่าที่จะแสดงอารมณ์ความคิดออกมาด้วยความจริงใจ

2.2 การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นรูปแบบหนึ่งของการให้คำปรึกษาที่นักจิตวิทยา นักแนะแนว รวมถึงครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้กับบุคคลที่มีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องใดเรื่องหนึ่งหรือต้องการแก้ปัญหาที่คล้าย ๆ กันโดยร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหา ป้องกันปัญหา และส่งเสริมพัฒนาการ และอาจจะใช้กิจกรรมกลุ่มพัฒนาตนเอง อันจะนำไปสู่การพัฒนาบุคลิกภาพและการแสดงออกได้อย่างเหมาะสมของบุคคลในสังคมอย่างสมบูรณ์แบบ

2.2.1 ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

จากการศึกษาและค้นคว้าเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีผู้ได้รวบรวมความหมายไว้ พอสรุปได้ดังนี้

Mahler (1969) ให้คำนิยามของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นกระบวนการของกลุ่มสัมพันธ์ ซึ่งทุกคนภายในกลุ่มจะยอมรับและเคารพ เข้าใจกัน เปิดตัวเองให้ทุกคนได้ทราบเพื่อสำรวจตนเองและหาแนวทางที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในกลุ่ม ซึ่งถ้าบุคคลนั้นกล้าเผชิญกับความ เป็นจริงก็แสดงว่าบุคคลนั้นพัฒนาตนเองแล้ว

Hansen and others (1976) สรุปว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึง การที่สมาชิกในกลุ่มได้สร้างสัมพันธ์ภาพและให้คำปรึกษากันในกลุ่ม ได้สำรวจตัวเองและสำรวจสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตนเอง เพื่อนำแนวทางนั้นมาปรับปรุงแก้ไขตนเองให้เกิดการพัฒนาในทางที่ดีขึ้น นอกจากนี้ Gazda (1978) ยังกล่าวไว้ว่า เป็นกระบวนการพลวัตรซึ่งบุคคลมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน (Dynamic Interpersonal Process) บุคคลในกลุ่มจะแสดงความคิดเห็นและพฤติกรรมที่ตนรู้สึก เพื่อทำหน้าที่ในการแก้ปัญหาที่บุคคลหรือกลุ่มเผชิญอยู่ ในการนี้ สมาชิกกลุ่มทำด้วยความสบายใจ มีการประนีประนอมเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง

นอกจากนี้ Dyer and Vriend (1980) และ Ohlsen (1983) ยังได้อธิบายไว้ อย่างสอดคล้องกันว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลได้เรียนรู้และเข้าใจตนเอง ได้นำความคิดที่จะทำลายตนเองมาเปิดเผยกับกลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาจากประสบการณ์และให้สมาชิกกลุ่มได้เกิดการยอมรับตนเอง พัฒนาบุคคลนั้นให้ดีขึ้น

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529) ได้ให้ความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นกระบวนการศึกษาซึ่งจะเปิดโอกาสให้สมาชิกในกลุ่มได้มีสัมพันธ์ภาพ โดยเกิดจากการทำงานร่วมกัน เพื่อที่จะสำรวจความรู้สึก หัดคิดและคุณค่าของตนเอง รวมทั้งจัดการความกังวล จัดปัญหาต่าง ๆ ของตนเองให้ได้

วัชรวิ ชูระคำ (2524) กล่าวว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มคือ การที่ผู้ให้คำปรึกษาได้ช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษามากกว่า 1 คน ต่อครั้ง โดยมีจุดมุ่งหมายให้บุคคลนั้นสำรวจและประเมินตนเอง สามารถตัดสินใจด้วยตนเอง กล้าที่จะเผชิญความจริง และนำสิ่งที่เรียนรู้ไปปฏิบัติและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้

ชูชัย สมितिไกร (2527) อธิบายความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่าเป็นกระบวนการที่ผู้ให้คำปรึกษาจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้มารับคำปรึกษาตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป และก่อให้เกิดสัมพันธภาพภายในกลุ่ม เกิดการยอมรับและไว้วางใจ เข้าใจกันเพื่อให้สมาชิกได้พูดถึงตนเองและสิ่งที่กังวลใจ โดยสมาชิกในกลุ่มจะมีบทบาทในการช่วยเหลือและสนับสนุนให้เขาได้จัดการกับปัญหาเหล่านั้น

วัชรวิ ทวีพรม (2533) กล่าวถึง การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นการทำบุคคลซึ่งมีความต้องการตรงกันที่จะปรับปรุงตนเองในเรื่องเดียวกัน หรือแก้ไขปัญหาร่วมกัน มาปรึกษากันแบบกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มจะมีโอกาสได้แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นของแต่ละคน เป็นการระบายความรู้สึกเพื่อสำรวจและยอมรับตนเอง สามารถเผชิญปัญหาและคิดแก้ไขปรับปรุงตนเองได้ตระหนักว่าผู้อื่นก็มีความขัดแย้งเหมือนตนเอง

จากความหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่ได้ศึกษาจากแนวคิดต่าง ๆ พอสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หมายถึง การที่ผู้มารับคำปรึกษามีปัญหาคคล้ายคลึงกันมาปรึกษากัน โดยบรรยากาศของกลุ่มที่เป็นไปอย่างอิสระ ยอมรับซึ่งกันและกัน ทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อช่วยเหลือกันและกัน ให้สมาชิกในกลุ่มได้มีการเปิดเผยตนเอง เพื่อเป็นการลดความวิตกกังวล และสามารถเข้าใจตน กล้าที่จะเผชิญปัญหาและปรับปรุงตนเองให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

2.2.2 จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

Ohlsen (1983) กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นการช่วยเหลือให้บุคคลได้รู้จักและเข้าใจตนเอง สามารถแก้ไขปัญหและป้องกันเหตุการณ์ร้ายแรงไม่ให้เกิดขึ้น สิ่งที่ได้จากกลุ่มจะช่วยให้บุคคลนั้นได้พัฒนาตนเองในด้านอารมณ์ สังคมและสติปัญญา

Sheztzer and Stone (1974) กล่าวว่า จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มคือ เพื่อช่วยให้สมาชิกในกลุ่มประสบความสำเร็จในชีวิตของตน และมีโอกาสที่จะรู้จักความต้องการของตนเอง ได้นำตนเองเข้ากลุ่มเพื่อให้สมาชิกได้เรียนรู้และรับผิดชอบในการกระทำของตนเอง

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2529) อธิบายจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มว่า เป็นการให้สมาชิกได้รู้จักและเข้าใจตนเองและมีการพัฒนายอมรับตนเอง เห็นคุณค่าของตนเอง ให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาวิธีการที่จะเป็นแนวทางในการเกิดความรู้สึก ความเข้าใจ ความคิดที่จะสามารถแก้ปัญหาและตัดสินใจที่เกิดขึ้นได้

วัชร ทรัพย์มี (2533) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มไว้ดังนี้

- 1) กระตุ้นให้ผู้รับคำปรึกษาเป็นคนเปิดเผย ไม่เก็บกด และไม่เสแสร้ง ยอมรับและรู้จักตนเอง
- 2) ทำให้ผู้มารับคำปรึกษามีทัศนคติที่ดีต่อคนอื่น และเกิดสัมพันธภาพกับคนอื่น
- 3) ช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบ และมีโอกาสจะพิจารณาคำนิยมของตนเองว่าเหมาะสมหรือไม่
- 4) ทำให้ทราบว่าผู้อื่นก็ต้องเผชิญปัญหาและหาแนวทางแก้ปัญหาเหมือนกัน
- 5) ช่วยให้ผู้มารับคำปรึกษาได้หาวิธีการแก้ไขปัญหามากมาย ๆ ทางและสามารถตัดสินใจได้อย่างมีความมั่นคง

6) เปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาได้สำรวจศักยภาพของตนเองและได้ช่วยเหลือผู้อื่น

7) ฝึกให้เป็นคนไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น

จึงพอสรุปได้ว่า จุดประสงค์ของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มคือ การช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้วิธีการจัดการตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิจารณาตนเอง เปิดโอกาสให้กับตนเอง ทำให้บุคคลได้เพิ่มพูนความสามารถในการตัดสินใจ และวางแผนเพื่อพัฒนาตนเอง

2.2.3 การจัดกลุ่ม

1) การเลือกสมาชิกเข้ากลุ่ม Ohlsen (1983) อธิบายถึงการเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มว่า ควรจะมาจากการสมัครใจและต้องการที่จะเข้ากลุ่ม โดยผ่านการสัมภาษณ์ก่อนเข้ากลุ่มและผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายและลักษณะกลุ่ม ตลอดจนสิ่งที่สมาชิกต้องปฏิบัติ การจัดสมาชิกเข้ากลุ่มควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

- อายุ ผู้รับคำปรึกษาควรมีระดับอายุ หรือระดับชั้นเรียนและวุฒิภาวะที่อยู่ในระดับเดียวกัน
- เพศ การจัดกลุ่มชาย-หญิง ขึ้นอยู่กับปัญหาว่าควรจะจัดกลุ่มแบบแบ่งแยกหรือคละเพศกัน

- สถิติปัญหา ไม่ควรแตกต่างกัน เพราะจะไม่มีปัญหาในการสื่อสาร

ชูชัย สมิทธิไกร (2527) กล่าวว่า การจัดสมาชิกกลุ่มควรจัดอยู่ในช่วงอายุเท่า ๆ กัน หรือในวัยใกล้เคียงกัน เพื่อความสบายใจในการจะแสดงความคิดเห็น

วัชรวิ ทรัพย์มี (2533) เสนอว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้น ควรคำนึงถึงอายุที่ใกล้เคียงกันเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อสาร เรื่องเพศของผู้มารับคำปรึกษานั้นก็ขึ้นอยู่กับปัญหาที่จะอภิปรายกัน และสุดท้ายคือบุคลิกภาพของสมาชิกกลุ่มควรมีบุคลิกภาพที่ต่างแบบกัน เพราะสมาชิกในกลุ่มจะได้เรียนรู้และมีประสบการณ์กับสัมพันธภาพที่ต่างบุคลิกภาพกันซึ่งต้องพบในสถานการณ์จริง

การคัดเลือกสมาชิกกลุ่มนั้น ผู้ทำวิจัยมีความเห็นว่า การคัดเลือกสมาชิกเข้ากลุ่มควรคำนึงถึง อายุสมาชิกที่ใกล้เคียงกัน เพศที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับปัญหาและความสามารถทางสติปัญญา เพื่อการดำเนินการให้คำปรึกษาจะได้ดำเนินการไปอย่างมีประสิทธิภาพ

2) ขนาดของกลุ่ม Mahler (1969) ให้ความเห็นว่า ไม่ควรเกิน 10 คน ขณะที่ Ohlsen (1983) กำหนดว่าควรให้ขนาดของสมาชิกในกลุ่มควรมี 4-8 คน ส่วน Sherter and Stone (1974) กล่าวว่า จำนวนสมาชิกที่เหมาะสมที่สุดคือ 6 คน

วัชรวิ ทรัพย์มี (2533) กล่าวว่า สมาชิกควรมี 6-8 คน สำหรับเด็กในวัยประถม เพราะผู้ให้คำปรึกษาจะสามารถสังเกตพฤติกรรมและให้ความช่วยเหลือสมาชิกได้อย่างเหมาะสม

เมื่อพิจารณาจากเอกสารและแนวคิดของผู้วิจัยหลาย ๆ ท่าน พอจะสรุปได้ว่า ขนาดของสมาชิกกลุ่ม หรือจำนวนสมาชิกของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มควรมีจำนวนสมาชิกกลุ่ม 8 คน เพราะเด็กอยู่ในระดับประถมศึกษาต้องการการเอาใจใส่และเพื่อให้เกิดสัมพันธภาพอันดีต่อสมาชิกกลุ่มรวมทั้งความแตกต่างกันในสถานการณ์ทางสังคมของเด็กด้วย

3) ระยะเวลาในการเข้ากลุ่ม

ช่วงเวลาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มขึ้นอยู่กับอายุของสมาชิกและความจำกัดของสถานที่ เด็กเล็กมีความสนใจสั้นควรใช้ 30 นาที และจัดให้มีความถี่ในการให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง (วัชรวิ ทรัพย์มี, 2533)

Trozter (1977) ได้กำหนดความถี่ของการให้คำปรึกษากับเด็กในระดับประถมศึกษาว่าควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ส่วนจำนวนครั้งที่จะใช้การเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับธรรมชาติของกลุ่มแต่อย่างน้อยในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมไม่ควรต่ำกว่า 8 ครั้ง

กล่าวโดยสรุป การใช้เวลาในการเข้ากลุ่มจึงควรใช้ในช่วงเวลา 50 นาที เพราะเท่ากับ 1 คาบเรียนของนักเรียน และตรงกับช่วงระยะความสนใจ เพื่อกระตุ้นให้เกิดความต้องการที่จะเข้ากลุ่ม จึงจัดให้คำปรึกษาสัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดยใช้ระยะเวลารวมทั้งสิ้น 8 ครั้ง

4) การสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลก่อนเข้ากลุ่ม Shertzer and Stone (1974) กล่าวว่า นอกจากการทำแบบทดสอบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกแล้ว วิธีการที่ดีที่สุดในการคัดเลือกสมาชิกกลุ่ม คือ การสัมภาษณ์รายบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ

ก. เพื่อประเมินความพร้อมของสมาชิกกลุ่มถึงระดับสติปัญญา ระดับปัญหา และบุคลิกภาพ พฤติกรรมต่าง ๆ พร้อมทั้งจะเปิดเผยตนเองและยอมรับตนเอง สมาชิกต้องไม่เหนียวอายหรือก้าวร้าวเกินไป

ข. เพื่อชี้แจงถึงวัตถุประสงค์และแนวทางการปฏิบัติตัวสำหรับเข้ากลุ่ม ดังนั้นการสัมภาษณ์สมาชิกก่อนเข้ากลุ่มจึงมีความสำคัญ เพราะสมาชิกในกลุ่มจะได้ทราบบทบาทหน้าที่ เข้าใจถึงประโยชน์ที่จะได้รับรวมถึงการชี้แจงวัตถุประสงค์ บอกประเด็นการจัดกาให้คำปรึกษา ช่วงเวลาและการจัดแต่ละครั้ง ตลอดจนความสำคัญของการเข้ากลุ่มอย่างสม่ำเสมอ

2.2.4 ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

1) การเริ่มเข้ากลุ่มให้การปรึกษารั้งแรก ทองเวียน อมรัชกุล (2520) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องชี้แจงจุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สร้างสัมพันธภาพต่อกันแสดงความรู้สึกนึกคิด โดยผู้ให้คำปรึกษาได้ให้สมาชิกกลุ่มพิจารณาถึงความรู้สึกนึกคิดโดยใช้เทคนิคให้สมาชิกได้ระบายความรู้สึกของตน

Ohlsen (1983) อธิบายว่า ผู้ให้คำปรึกษาทำหน้าที่กระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาของตนเอง และช่วยสร้างบรรยากาศที่อบอุ่นเป็นกันเอง และตกลงถึงระเบียบของกลุ่ม

วัชรวิ ทรัพย์มี (2533) ให้ความเห็นว่า ขั้นแรกของการเข้ากลุ่มจะต้องมีการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกันกับเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม เพื่อให้เกิดความคุ้นเคย ทำให้มีบรรยากาศแห่งการไว้วางใจซึ่งกันและกัน อันจะทำให้เกิดการกล้าแสดงความคิดเห็น หรือความรู้สึกที่ดีต่อกัน

2) ขั้นตอนในการ

ทองเวียน อมรัชกุล (2520) กล่าวว่า ขั้นตอนการดำเนินการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการที่สมาชิกได้นำปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่มาอภิปราย พูดคุย พร้อมทั้งจะเผชิญความจริงและปรับปรุง

พฤติกรรม อาจจะมีการแสดงบทบาทสมมติหรือสถานการณ์จำลองเพื่อเป็นการลงมือปฏิบัติจริง ๆ ผู้ให้คำปรึกษาต้องยอมรับและกระตุ้นให้สมาชิกได้เคารพความคิดและแสดงแนวทางแก้ไขที่แตกต่างกันไป

ชูชัย สมิทธิไกร (2527) กล่าวว่า ขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นการระดมความคิดของสมาชิกกลุ่มเพื่อให้เขาได้แสดงความคิด ในการแก้ไขปัญหาและเผชิญปัญหานั้น เป็นการวางแผนที่จะจัดการทุกอย่างให้ดีขึ้น พร้อมกับเชื่อมั่นในตนเอง

วัชร ทรัพย์มี (2533) อธิบายว่า เป็นขั้นที่สมาชิกจะนำปัญหาของตนเองเล่าให้ฟัง และเปิดโอกาสให้สมาชิกอื่นแสดงความคิดเห็นหรือช่วยตนแก้ปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องทำให้สมาชิกแต่ละคนได้พูดถึงเรื่องราวและความรู้สึกของตนเอง กล่าวเผชิญปัญหา ยอมรับความจริง ยอมรับคำวิจารณ์ของผู้อื่นที่มีต่อตนเอง เพื่อให้รู้จักตนเองยิ่งขึ้น รวมทั้งสามารถเข้าใจคนอื่น ตลอดจนความคิดเห็นของคนอื่น เห็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและปรับปรุงตนเอง

จึงกล่าวได้ว่าในขั้นดำเนินการนี้จะเป็นการเปิดโอกาสให้สมาชิกทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและแนวทางในการแก้ไขปัญหา เพื่อลงมือสู่การปฏิบัติจริงในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของแต่ละบุคคลในสมาชิกกลุ่ม โดยแนวทางแก้ไขที่ได้นี้ได้มาจากความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปภายในกลุ่ม

3) ขั้นตอนการให้คำปรึกษา

ชูชัย สมิทธิไกร (2527) กล่าวว่า เป็นการให้การสนับสนุน โดยการให้ความคิดเห็นย้อนกลับ ให้กำลังใจและปกป้องให้สมาชิกประสบความสำเร็จในกลุ่มและเสริมให้แสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ภายนอกกลุ่ม ให้สมาชิกได้เปิดเผยความคับแค้นใจ ความสำเร็จ และความล้มเหลวที่ได้และประเมินตนเองกับการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตน

วัชร ทรัพย์มี (2533) กล่าวว่า ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องสนับสนุนให้สมาชิกได้ประเมินพัฒนาการของตนและนำประสบการณ์ที่ได้จากกลุ่มไปใช้ประโยชน์ในวันข้างหน้า

จะเห็นว่า การยุติกลุ่มนั้น ควรจะให้สมาชิกแต่ละกลุ่มได้วิจารณ์สิ่งที่ได้รับจากการทำกลุ่มทั้งข้อดีและข้อเสีย และมีการประเมินตนเองว่ามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างไร

2.2.5 บทบาทของผู้นำกลุ่ม

Hansen and others (1976) สรุปหน้าที่ของผู้นำกลุ่มในการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ได้ดังนี้

- 1) การเริ่มต้นการให้คำปรึกษา ผู้นำกลุ่มจะต้องมีวิธีการต่าง ๆ ในการทำให้สมาชิกกลุ่มมีการปฏิสัมพันธ์กัน
 - 2) กำหนดกฎเกณฑ์ ระเบียบหน้าที่ เกี่ยวกับพฤติกรรมและบทบาทหน้าที่ของสมาชิกกลุ่มแต่ละคน
 - 3) มีความสามารถและใช้ทักษะต่าง ๆ ที่จะทำให้เข้าใจความรู้สึกของสมาชิกและให้การยอมรับ ให้กำลังใจ ซึ่งเป็นพื้นฐานการสร้างสัมพันธภาพ
 - 4) สร้างบรรยากาศภายในกลุ่ม ให้สมาชิกรู้สึกปลอดภัย มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน เคารพในความคิดเห็นของกันและกัน ทำให้สมาชิกกลุ่มเห็นว่าทุกคนมีความสำคัญต่อกลุ่ม
 - 5) ช่วยตั้งเป้าหมายให้สมาชิกกลุ่ม เพื่อประโยชน์แก่สมาชิกและตรงกับจุดประสงค์ ช่วยให้ผู้สมาชิกเข้าใจตนเองและเข้าใจผู้อื่น ให้เขาได้เปลี่ยนความรู้สึกทัศนคติ และพฤติกรรมที่ดีขึ้น
 - 6) สานต่อความคิดและทบทวนเหตุการณ์สำคัญในการให้คำปรึกษาที่ผ่านมา เพื่อทำให้เกิดประสบการณ์ต่าง ๆ ร่วมกัน
 - 7) ให้ข้อมูลย้อนกลับ เป็นการที่ผู้นำกลุ่มใช้ทักษะการสะท้อนความรู้สึกทั้งคำพูดและการแสดงออก รวมทั้งการตีความและทำให้กระจ่างเพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้สำรวจตนเองว่าสิ่งที่กระทำสอดคล้องหรือขัดแย้งกันอย่างไร เพื่อช่วยให้สมาชิกรู้จักตนเองได้ดีขึ้น
 - 8) ลดความตึงเครียด และผ่อนคลายความขัดแย้ง ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม
 - 9) ให้ข้อมูลเพิ่มเติมตามที่เห็นสมควร เมื่อเห็นว่าจะประโยชน์ต่อสมาชิก หรือผู้นำกลุ่มอาจจะมีการสาธิตพฤติกรรมที่เหมาะสม หรือวิธีการต่าง ๆ ที่จะแก้ปัญหา
 - 10) ผู้นำต้องคอยสังเกต และประเมินพฤติกรรมของสมาชิกแต่ละคน
- Troster (1977) กล่าวถึงหน้าที่ของผู้นำกลุ่มไว้ดังนี้
- 1) สนับสนุนให้มีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันในกลุ่ม
 - 2) ริเริ่มสัมพันธภาพที่ดีกับสมาชิกกลุ่ม
 - 3) ชี้แนวทางให้กลุ่มดำเนินไปสู่เป้าหมายของกลุ่ม และเป็นผู้รักษากฎ
 - 4) ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกกลุ่ม
 - 5) เชื่อมโยงให้สมาชิกเกิดความเข้าใจตรงกัน
 - 6) มีการสอดแทรกเมื่อกลุ่มไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้
 - 7) ส่งเสริมให้มีการสื่อสารที่ดีในกลุ่ม

- 8) ส่งเสริมให้สมาชิกช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
- 9) ละลายความขัดแย้งในกลุ่ม
- 10) ให้คำปรึกษาต่อสมาชิกกลุ่ม

2.2.6 ลักษณะของผู้นำกลุ่ม

Troster (1977) กล่าวถึงลักษณะผู้นำกลุ่มไว้ดังนี้

- 1) มีความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง ไม่สับสนในตนเอง
 - 2) ใจกว้าง สามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นโดยไม่ใส่ค่านิยมของตนเองลงไป
 - 3) มองโลกในแง่ดี มีจิตใจมั่นคง และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
 - 4) มีความอดทน ใจเที่ยงตรง และยืดหยุ่นกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ได้
 - 5) มีท่าทีที่อบอุ่น มีการเอาใจใส่แสดงตัวพร้อมที่จะยอมรับและเข้าใจผู้อื่น
- วัชร ทรัพย์มี (2533) กล่าวถึงลักษณะของผู้นำกลุ่มว่าต้องมีลักษณะดังนี้

- 1) มีมนุษยสัมพันธ์ดี
- 2) ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น
- 3) มีความจริงใจ เมตตา ชอบช่วยเหลือคนอื่น
- 4) มีเหตุผลและรอบรู้ หนักแน่นหาความรู้อยู่เสมอ
- 5) รักษาความลับ
- 6) มีความเชื่อมั่นในตนเอง สุขุม

สรุปแล้ว ลักษณะของผู้นำกลุ่มที่ดี ควรเป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความจริงใจ รอบคอบ ไวต่อความรู้สึกของผู้อื่น มีความสามารถในการแก้ไขสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ เข้าใจและเต็มใจที่จะช่วยเหลือบุคคลอื่นอย่างแท้จริง

2.2.7 บทบาทสมาชิกกลุ่ม

การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะประสบความสำเร็จได้นั้นนอกจากบทบาทผู้นำกลุ่มแล้ว สมาชิกในกลุ่มก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง

Ohlsen (1983) ได้กล่าวถึงบทบาทของสมาชิกกลุ่มดังนี้

- 1) มองเห็นคุณค่าของกลุ่ม
- 2) มีความรู้สึกว่าเป็นเจ้าของกลุ่มที่แท้จริง

- 3) รู้สึกว่าตนเป็นที่ยอมรับของกลุ่ม
- 4) เรียนรู้ว่าตนคาดหวังอะไรจากกลุ่ม และกลุ่มคาดหวังอะไรจากตน
- 5) มีความรับผิดชอบต่องานตัวเองและพร้อมที่จะทำเพื่อกลุ่ม
- 6) เข้าร่วมกลุ่มโดยตั้งใจอุทิศตัว เพื่อให้ความช่วยเหลือสมาชิกกลุ่มและปรับพฤติกรรม

ใหม่ของตน

- 7) รู้สึกปลอดภัยที่จะแสดงออกและอภิปรายปัญหาต่าง ๆ
- 8) ยอมรับการส่งผลย้อนกลับ โดยเฉพาะจุดบกพร่องและจุดที่เป็นปัญหาต้องแก้ไข

มีความอดทนพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ที่ตึงเครียด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้นสิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือ สมาชิกกลุ่มกลุ่มจะประสบความสำเร็จหรือไม่ก็ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของสมาชิก ดังนั้นผู้นำกลุ่มควรที่จะทำให้สมาชิกได้เห็นคุณค่าของการเข้ากลุ่มและชี้แจงถึงบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติต่อกลุ่มเพื่อประโยชน์ของสมาชิกกลุ่มทุกคน

2.2.8 การประเมินผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

ซูซี่ สมิทธิไกร (2527) และสุโขทัยธรรมาธิราช (2532) กล่าวว่าสอดคล้องกันว่า การประเมินผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1) การประเมินภาระและความเคลื่อนไหวของกลุ่ม (Process Evaluation) โดยการประเมินองค์ประกอบพื้นฐาน 3 ประการคือ ผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มและปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม หรือ ดูพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยใช้การสังเกตการวิเคราะห์ความคิดย้อนกลับ (Feedback) ของสมาชิกกลุ่ม จากการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม

2) การประเมินผลของประสบการณ์กลุ่ม (Outcome Evaluation) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับสมาชิกกลุ่มทั้งทางด้านความรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งอาจได้มาจากการตอบแบบสำรวจ การสังเกตพฤติกรรม ประเมินจากสิ่งแวดล้อม โดยการเปรียบเทียบผลก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษาค้นคว้าผลงานการวิจัยทั้งในประเทศ และต่างประเทศ พบว่า มีผู้ที่สนใจ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องพฤติกรรมกรกล่าวแสดงออก และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม อยู่มากมาย

แต่สำหรับงานวิจัยที่ปรับพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มนั้นพบน้อยมาก โดยเฉพาะการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกในเด็กวัยประถมศึกษา
ผู้วิจัยจึงขอเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่มีผู้ศึกษาไว้ดังต่อไปนี้

2.3.1 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

งานวิจัยภายในประเทศ

รังสรรค์ เฝิงนุ (2523) ได้ศึกษาการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนหญิงวัยรุ่น โดยวิธีจัดโครงการให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมบำบัดกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อายุระหว่าง 15-18 ปี แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน และกลุ่มควบคุม 16 คน ใช้เวลาดำเนินการฝึก 10 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้ว 4 สัปดาห์ จะทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และทดสอบครั้งที่ 2 หลังการฝึกแล้ว 10 สัปดาห์ ผลการให้คำปรึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกตามโครงการให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรม มีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกสูงกว่าก่อนได้รับการฝึก และสูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เอี่ยมจิต ดีศรีแก้ว (2524) ได้ศึกษาผลการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม บุคลิกภาพ และความวิตกกังวลของนักเรียนหญิง การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม บุคลิกภาพ และความวิตกกังวลของนักเรียนหญิง กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 16 คน จากโรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย ปีการศึกษา 2523 แบ่งกลุ่มทดลองเป็น 2 กลุ่ม เป็นกลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลอง 8 คน และได้รับการฝึกการกล้าแสดงออก ส่วนกลุ่มควบคุมมิได้รับการฝึกใด ๆ ทั้งสิ้น โปรแกรมการฝึกนั้นดัดแปลงมาจากรูปแบบของ Sansbury ซึ่งประกอบด้วยการฝึก 4 ครั้ง สัปดาห์ละครั้ง ครั้งละ 2 1/2 - 3 ชั่วโมง และมีวิธีที่ช่วยเครื่องมือที่ใช้ในการคัดเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มคือ ความกล้าแสดงออก ซึ่งแปลและเรียบเรียงโดย รังสรรค์ เฝิงนุ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น และมากกว่าผู้ที่มิได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนหญิงที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมีระดับความวิตกกังวลลดลง และลดลงมากกว่าผู้ที่มิได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี วชิราวีโรจน์ (2527) ได้ทำการศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออก เพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคุลีตูปัญญ์ชัยปถัมภ์ จังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2526 ที่มีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นจำนวน 24 คน สุ่มแบ่งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน กลุ่มควบคุมได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการลดความวิตกกังวลในการพูดและการเพิ่มความเชื่อมั่นให้แก่ตนเอง กลุ่มทดลองได้รับการฝึกการกล้าแสดงออก 12 ครั้ง ครั้งละ 1 1/2 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้วนักเรียนในกลุ่มทดลองได้ฝึกพูดหน้าชั้นในสถานการณ์จริง 3 ครั้ง หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มได้ตอบแบบสอบถามชุดเดิมเพื่อเป็นการทดสอบหลังการฝึก ผลจากการวิจัย พบว่า นักเรียนได้รับการฝึกการกล้าแสดงออกมีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารีย์ ลีลา (2535) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่มีต่อการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านน้ำรอบ อำเภอลานสัก จังหวัดอุทัยธานี ปีการศึกษา 2534 จำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ใช้เวลาในการฝึกเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกจะมีสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้นกว่าก่อนได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติจะมีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้นกว่าก่อนได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกจะมีการสร้างสัมพันธภาพกับเพื่อนดีขึ้นกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มณฑาทพ กาศเกษม (2537) ศึกษาผลการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่มีต่อมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านดอนไชย อำเภอบาง จังหวัดพะเยา ปีการศึกษา 2526 จำนวน 24 คน แยกเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน กลุ่มควบคุม 12 คน กลุ่มทดลองได้เข้าร่วมโปรแกรมฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเวลา 1 เดือน รวม 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมีมนุษยสัมพันธ์เพิ่มขึ้นจากเดิมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนกลุ่มที่เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออก มีมนุษยสัมพันธ์สูงกว่านักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

งานวิจัยต่างประเทศ

Gallassi (1974) ได้ศึกษาผลของพฤติกรรมการกล้าแสดงออกโดยใช้การป้อนข้อมูลย้อนกลับโดยวีดิทัศน์ (Video Feedback) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่เรียนวิชาจิตวิทยาเบื้องต้น มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียตะวันตก จำนวน 32 คน แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอย่างละ 2 กลุ่ม แต่ละกลุ่มมีนักศึกษาชายและหญิงกลุ่มละ 4 คนเท่า ๆ กัน (สมาชิกในกลุ่มมีจำนวน 8 คน) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ The College Self-Expression Scale สำหรับกลุ่มทดลองจะได้รับการฝึกสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ฝึกติดต่อกันเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึกการกล้าแสดงออกมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมากกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนั้นกลุ่มทดลองหลังจากที่ได้รับการฝึกแล้วความวิตกกังวลลดลงกว่ากลุ่มควบคุม

Tait (1977) ได้ใช้วิธีจิตบำบัดทดลองฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกกับสตรีวัยรุ่นโดยจำแนกมิติของบุคลิกภาพ 3 ด้าน คือ การยอมรับตนเอง บทบาททางเพศและความคาดหวังทางสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 18 คน ผลการวิจัย พบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุมและได้สรุปผลว่า การฝึกการกล้าแสดงออกจะเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มทักษะทางสังคมด้านการแสดงตน บทบาททางเพศและการยอมรับตนเอง และเสนอแนะว่าควรมีการประยุกต์โปรแกรมการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกให้กว้างขวาง นอกเหนือจากขอบเขตการบำบัดคนไข้ในคลินิก

Borovay (1977) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเก็บกด ความเชื่อเรื่องอำนาจควบคุมและพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาหญิงชั้นปีที่ 1 ของมหาวิทยาลัยไมอามี ที่เรียนวิชาพฤติกรรมศาสตร์ จำนวน 43 คน เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพด้านอารมณ์เศร้า (MMPI Depressive Scale) การควบคุมภายนอกและภายใน และแบบสอบถามวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออก 2 ฉบับคือ แบบสำรวจความขัดแย้งทางจิตใจ และแบบประเมินพฤติกรรมโดยการแสดงบทบาทสมมติ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาหญิงที่มีความเชื่อในอำนาจควบคุมภายนอกจะมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมีระดับความเก็บกดสูงกว่านักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นในอำนาจควบคุมภายในและมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออก

Pentz (1980) ได้ศึกษาการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกกับเด็กวัยรุ่นที่ไม่กล้าแสดงออกและเด็กวัยรุ่นที่ก้าวร้าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและก้าวร้าวต่อครู จำนวน 90 คน เป็นผู้ชาย 43 คน ผู้หญิง 47 คน ในจำนวนนี้มีลักษณะพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก 49 คน และมีพฤติกรรมก้าวร้าว 41 คน กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกแบบการฝึกการเรียนรู้แบบมีโครงสร้าง โดยเปรียบเทียบกับกลุ่มสอน (Instruction Condition) และกลุ่มที่ไม่ได้รับการแก้ไขด้วยวิธีใด ๆ เลย จากการรายงานตนเอง (Self-Report) และการวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกแบบวิโว (Vivo Measurement of Assertive Behavior) ผลปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและเด็กวัยรุ่นที่ก้าวร้าวมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกมากขึ้น แต่ยังมีลักษณะการตอบสนองพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและก้าวร้าวเหลืออยู่

Freer (1987) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของพยาบาลวิชาชีพ โดยสำรวจจากพยาบาลอาสาสมัคร จำนวน 244 คน พบว่า พยาบาลที่ทำงานในแผนกผู้ป่วยในมีพฤติกรรมการกล้าแสดงออกอยู่ในระดับต่ำและพยาบาลที่ทำงานในแผนกผู้ป่วยนอกมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกอยู่ในระดับสูง นั่นคือ นอกจากแผนกการทำงานของพยาบาลจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของพยาบาลแล้ว อายุ เพศ การศึกษา และการเคยได้รับการฝึกการกล้าแสดงออกมาก่อน ต่างก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของพยาบาล และมีความสัมพันธ์กันมากในการศึกษาครั้งนี้

Mccartan and Hargie (1990) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักศึกษาพยาบาล โดยใช้เครื่องมือในการประเมินหลาย ๆ วิธี การประเมินพฤติกรรมของนักศึกษาครั้งนี้ได้เปรียบเทียบกับวิธีการวัด 4 แบบ ซึ่งประกอบด้วยมาตราประเมินลักษณะโดยใช้ความหมายทางภาษาเป็นการให้กรายงานตนเอง (Semantic Differential Scale) แบบวัดพฤติกรรมกล้าแสดงออกของราทัส (Rathus) การทดสอบพฤติกรรมและการให้คะแนนโดยผู้สังเกต กลุ่มผู้วิจัยได้ทำการแบ่งช่วงเวลาที่ศึกษาเป็น 3 ระยะ ระยะแรกกลุ่มตัวอย่าง 19 คน ทำแบบวัด 2 วิธีแรก โดยการให้กรายงานตนเองทั้งระยะห่างหลายวันต่อมาทำการทดสอบพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง จากการวัดระดับการตอบสนองต่อการร้องขอให้ทำสิ่งที่ไม่ดีเหตุผล ระยะสุดท้ายให้ผู้สังเกตได้วางเงื่อนไข จำนวน 9 คน ดัชนีที่ค้นที่ได้บันทึกพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง (โดยไม่มีผู้สังเกต) แล้วให้คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยปรากฏว่า คะแนนระหว่างแบบสอบถามทั้งสองแบบมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงอย่างเดียว โดยผลการวัดจากวิธีอื่นไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากการวิจัยเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออก จะเห็นได้ว่าพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออกสามารถปรับและพัฒนาให้ดีขึ้นได้ และพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์เป็นประโยชน์สำหรับบุคคลในการช่วยให้อำนาจในชีวิตได้อย่างมีความสุข ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออกในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นวัยแห่งการวางรากฐานในการแสดงออกที่เหมาะสม

2.3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม

งานวิจัยภายในประเทศ

เพชรสุดา เพชรใส (2525) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการปรับพฤติกรรมที่ก้าวร้าวของนักเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้น ม.4 โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2524 จำนวน 16 คน กลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองจะเข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มสัปดาห์ละ 2 ครั้งติดต่อกัน 5 สัปดาห์ รวม 11 ครั้ง 1-1 1/2 ชั่วโมง ผู้วิจัยเป็นผู้ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผลการวิจัยพบว่า การให้คำปรึกษาแบบกลุ่มจะลดพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนให้น้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อาภรณ์ มหาคำ (2525) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางกะปิ ปีการศึกษา 2524 จำนวน 16 คน สุ่มมาโดยใช้เกณฑ์คะแนนจากแบบทดสอบพฤติกรรมทางการกล้าแสดงออก สุ่มเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม 10 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง 30 นาที และกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม หลังการทดลองให้นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบทดสอบพฤติกรรมกล้าแสดงออกอีกครั้ง ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกลดลงกว่าก่อนการได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

มานิดา ทองทวี (2526) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และรายบุคคลที่มีต่อความเชื่อมั่นในตนเองกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนชลบุรี "สุขบท" จังหวัดชลบุรี จำนวน 16 คน โดยแยกเป็นกลุ่มทดลองให้คำปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มควบคุมให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล กลุ่มละ 8 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม และรายบุคคลมีความเชื่อมั่นในตนเองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เด่นดวง วราเวทย์ (2530) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเน้นทฤษฎีการพิจารณาเหตุผลอารมณ์ เพื่อปรับเปลี่ยนมุมมองเกี่ยวกับตนเอง ด้านส่วนรวมและในแต่ละด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านการปรับตัวทางอารมณ์และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2529 วิทยาลัยครูอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 16 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน พบกันจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเน้นทฤษฎีการพิจารณาเหตุผลอารมณ์ผลต่อการปรับตัวทางอารมณ์และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลแตกต่างจากนักศึกษาที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี โล่อ่อง (2531) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์และฐานะทางสังคมมิติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนแจ่มจันทร์ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยการให้คำปรึกษาจำนวน 12 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 2 ครั้งนาน 6 สัปดาห์ ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มปรากฏว่า หลังจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มแล้ว กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการเปลี่ยนแปลงอัตมโนทัศน์ไม่แตกต่างกันแต่มีการเปลี่ยนแปลงฐานะทางสังคมมิติสูงขึ้น คือ กลุ่มทดลองมีฐานะทางสังคมมิติสูงขึ้นกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อุทัยวรรณ สุขพลัปลา (2533) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อความก้าวร้าว กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2531 โรงเรียนชุมชนบ้านชัยสมอ อำเภอบึงสามพัน จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 18 คน ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถาม

ความก้าวร้าวอยู่ในระดับต่ำ ปานกลาง และสูง ระดับชั้นละ 6 คน จากนั้นสุ่มตัวอย่างในระดับชั้นให้เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งจะได้กลุ่มทดลองระดับชั้นละ 3 คน รวม 9 คน และกลุ่มควบคุมระดับชั้นละ 3 คน รวม 9 คน สำหรับกลุ่มทดลองได้เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ ติดต่อกันรวม 11 ครั้งโดยใช้เวลาครั้งละประมาณ 1 ชั่วโมง ถึง 1 ชั่วโมง 30 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้เข้าร่วมการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม ผลปรากฏว่า นักเรียนที่เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มหลังการทดลองมีความก้าวร้าวน้อยกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่เข้ารับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม มีความก้าวร้าวน้อยกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุธิดารัตน์ มัทธวรัตน์ (2533) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการปรับตัวทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านศรีศรัทธาวิมุตภาพที่ 176 จังหวัดพิจิตร กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองจะได้รับการปรึกษาแบบกลุ่มและกลุ่มควบคุมจะไม่ได้รับการให้คำปรึกษาหรือข้อสนเทศใด ๆ ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สามารถพัฒนาการปรับตัวทางสังคมได้และกลุ่มทดลองมีการพัฒนาการปรับตัวทางสังคมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยต่างประเทศ

Lang and Jakubowski (1976) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาความเข้าใจตนเอง ตามสภาพที่เป็นจริง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กนิโกรที่มีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในห้องเรียนและเป็นผู้ที่กำลังศึกษาต่อในโรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน 13 คน ก่อนเข้ากลุ่มให้ให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบตนเอง (Personal Orientation Inventory) แล้วให้นักเรียนเข้ากลุ่มพัฒนาศักยภาพ (Human Potential Seminar) หลังจากนั้นให้นักเรียนทำแบบตรวจสอบตนเองในชุดเดิมอีกครั้งหนึ่ง และใช้การตรวจสอบเปรียบเทียบความแตกต่างด้วยสถิติ (t-test) ผลการทดลองปรากฏว่า การให้คำปรึกษาโดยการเข้ากลุ่มแบบพัฒนาศักยภาพทำให้นักเรียนพัฒนาความเข้าใจตนเองตามสภาพที่เป็นจริงสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

Boyle (1977) ได้ศึกษาการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีผลต่อการพัฒนาอัตมโนทัศน์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนในแถบชานเมืองพิตส์เบิร์ก (Pittsburgh) ที่มีความประพฤติกเล่ ผลิตศีลธรรม ขาดวินัยในตนเอง ผ่าฝืนระเบียบของโรงเรียน ชอบขโมยของทำลายของสาธารณะ

และติดยาเสพติด เป็นนักเรียนระดับเกรด 6 อายุ 11-12 ปี เกรด 8 อายุ 13-14 ปี และ เกรด 10 อายุ 15-16 ปี แยกเป็นระดับชั้นและแบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 10 คน รวมทั้งหมด 60 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มโดยใช้เทคนิคการให้ คำปรึกษาโดยเพื่อนที่อยู่ในสภาพสังคมเดียวกัน (Positive Peer Culture Counseling) ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม โดยให้พบกันครั้งละ 45 นาที เป็นเวลา 10 สัปดาห์ รวม 10 ครั้ง จากการศึกษาโดยการทดสอบด้วยแบบวัดอัตมโนทัศน์ของเทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale) ทั้งก่อนและหลังการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม พบว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทั้ง 3 ระดับ ไม่มีความแตกต่างกันในเรื่องอัตมโนทัศน์ และกลุ่มทดลอง ระดับเกรด 6 ได้รับคะแนนสูงสุดจากการจัดอันดับของผู้ในกลุ่มและของสมาชิกเข้าด้วยกันโดย การใช้แบบรายงานการให้คำปรึกษา (Counseling Session Report) ว่านักเรียนระดับ เกรด 6 เป็นชั้นที่เหมาะสมที่สุด สำหรับการให้คำปรึกษาโดยเพื่อนที่อยู่ในสภาพสังคมเดียวกัน

Holt (1979) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบ ตนเองและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยให้มีการฝึกซ้อมบทบาท และการวิเคราะห์วิจารณ์ตนเอง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 10 คน จากเมืองเซอร์เวพอร์ท (Serveport) ในรัฐหลุยเซียน่า นักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกัน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลอง กลุ่มละ 5 คน กลุ่มทดลองจะให้การให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

Ohlsen (1983) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มต่อการยอมรับตนเอง และผู้อื่นกับนักเรียนเกรด 9 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม และกลุ่ม ควบคุม 2 กลุ่ม ในกลุ่มทดลองสมาชิกได้พบกัน 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ติดต่อกันเป็นเวลา 8 สัปดาห์ ผู้ทดลองเป็นผู้ได้รับคำปรึกษาทั้ง 2 กลุ่ม ผลการทดลองพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ สำหรับผู้ที่ได้รับคำปรึกษา คือ มีการยอมรับตนเองและยอมรับผู้อื่นมากขึ้น พฤติกรรม ที่บ้านและที่โรงเรียนได้รับการปรับปรุงมากขึ้น และผลของการเปลี่ยนแปลงอยู่นานกว่า 18 เดือน หลังจากการให้คำปรึกษา

Omizo และ Omizo (1988) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อ อัตมโนทัศน์และพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนที่ด้อยความสามารถทางการเรียน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษา 6 โรงเรียนของรัฐชวาวย ประเทศสหรัฐอเมริกา

ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม จะสามารถพัฒนาอัตมโนทัศน์ และการปรับตัวทางสังคมได้สูงขึ้น

จากการศึกษางานวิจัยเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มข้างต้น จะเห็นได้ว่า กระบวนการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มเป็นกระบวนการที่ดีมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณลักษณะที่ดีของบุคคลได้หลายคุณลักษณะ เช่น การยอมรับตนเอง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และการพัฒนาการปรับตัวทางสังคม เป็นต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มมาช่วยพัฒนาพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6